

fo.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till: fo.ssk@regeringskansliet.se

Remissvar

Datum: 2023-12-14

Er referens: Fö2023/01478

Diarienum: SSM2023-6982

Dokumentnr: SSM2023-6982-2

Handläggare: Mathias Häggblom

Telefon: 08-799 44 85

SOU 2023:50 En modell för svensk försörjningsberedskap

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) lämnar följande synpunkter.

SSM ser positivt på förslagen i betänkandet som gör att regelverk och genomförandeprocess för den svenska försörjningsberedskapen tydliggörs. SSM ser också positivt på att övergripande ansvar för samordningen förläggs till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). SSM har ett antal synpunkter på utredningens förslag.

7.3.1 Ansvarsfördelning mellan offentliga aktörer samt 9.9.3 De sektorsansvariga myndigheternas rapportering

Ansvarsfördelning för försörjningsanalysen

Utredningens förslag om hur behovs- och försörjningsanalyser ska genomföras innebär en ordning där behoven av försörjningsviktiga varor och tjänster kartläggs och analyseras av samtliga beredskapsmyndigheter och länsstyrelser. Tillgången till dessa varor och tjänster kartläggs och analyseras sedan i försörjningsanalyser av de sektorsansvariga myndigheterna för att sedan sammanställas till en nationell, sektoröverskridande försörjningsanalys av den nationellt samordnande funktionen (MSB). Det finns en risk i ovan process att företag i branscher som omfattas av bestämmelserna kommer att kontaktas av både de sektorsansvariga myndigheterna såväl som beredskapsmyndigheterna och efterfrågas samma eller snarlika uppgifter och information. En möjlighet till överlåtande eller delegering av genomförande avseende delar av försörjningsanalysen i vissa fall skulle erbjuda en flexibilitet och minska uppgiftslämnarbördan för företagen.

Strålsäkerhetsmyndighetens förslag

- SSM föreslår att regeringen i förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap inför en möjlighet för sektorsansvariga myndigheter att låta andra beredskapsmyndigheter i sektorn genomföra delar av försörjningsanalysen, dock med ett fortsatt helhetsansvar för försörjningsanalysen hos den sektorsansvariga myndigheten.

Avvikelseanalyser som komplement till fullständiga försörjningsanalyser

Utredningen föreslår att försörjningsanalysmyndigheterna senast vid utgången av september månad varje udda årtal ska lämna försörjningsanalysen till Regeringskansliet och den nationellt samordnande funktionen (MSB). SSM konstaterar att den första

försörjningsanalysen kommer att vara den viktigaste och utgöra grunden som nästkommande analyser kommer att vila på och utveckla. SSM anser dock att ett krav på fullständiga försörjningsanalyser vartannat år kan komma att innebära en omotiverat stor belastning på myndigheterna. En alternativ ordning skulle vara ett krav på att vartannat år genomföra avvikelleanalyser gentemot den tidigare genomförda fullständiga försörjningsanalysen.

Strålsäkerhetsmyndighetens förslag

- För att lätta på arbetsbördan för myndigheter bör regeringen i förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap införa en möjlighet för de sektorsansvariga myndigheterna att vartannat år genomföra avvikelleanalyser snarare än fullständiga nya försörjningsanalyser. Fullständiga analyser kan behöva göras vart fjärde år för att däremellan kompletteras av avvikelleanalyser vartannat år.

9.2.2 Närmare om behoven av försörjningsviktiga varor och tjänster

Begreppet försörjningsviktiga varor och tjänster

Utredningen redogör för att begreppet ”försörjningsviktiga varor och tjänster” syftar på de varor och tjänster som är nödvändiga vid fredstida krissituationer och höjd beredskap för befolkningens överlevnad, för att säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna eller för att bidra till det militära försvarets förmåga. Utredningen bedömer vidare att begreppet inte behöver definieras närmare i lag eller förordning. Vilka varor och tjänster som de facto är nödvändiga kan variera beroende på tidsperspektiv och allvarlighetsgrad avseende den aktuella krisen. Störningar av leveranser av vissa kategorier av varor och tjänster visar sig först i ett längre tidsperspektiv där påverkan på samhället ackumuleras över tid. Ett framgångsrikt arbete med behovsanalysen hos beredskapsmyndigheterna är avhängigt resultatet av MSB:s precisering av planeringsantaganden i samråd med Försvarmakten. Det finns skäl att baserat på det arbete som görs i samråd med Försvarmakten ta fram vägledning eller föreskrifter kring hur försörjningsviktiga varor och tjänster ska identifieras i genomförandet av behovsanalysen.

Strålsäkerhetsmyndighetens förslag

- SSM anser att behovs- och försörjningsanalysernas utformning är beroende av hur genomförande myndighet definierar begreppet ”försörjningsviktiga varor och tjänster”. Efter ett eventuellt ikraftträdande av betänkandets förslag finns det därmed ett behov av att MSB anger i föreskriftsform eller vägledning ramarna för identifiering av försörjningsviktiga varor och tjänster.

Begreppet totalförsvarsviktig verksamhet

Beredskapsmyndigheterna ska i sin behovsanalys identifiera vilka företag som bedriver samhälls- och totalförsvarsviktig verksamhet. Utredningen definierar inte vad som skiljer dessa åt men konstaterar att om ett företag bedriver samhällsviktig verksamhet innebär det ofta att samma företag också bedriver totalförsvarsviktig verksamhet. Utredningen hänvisar för vidare definition till tidigare utredningar som gjorts där begreppet har diskuterats. SSM har tidigare i remissvar till MSB¹ framfört att det är svårt att komma fram till en definition av totalförsvarsviktig verksamhet i relation till samhällsviktig

¹ I svar på remiss av MSB:s vägledning *Samhällsviktig verksamhet som kan vara i behov av särskilda beredskapshöjande åtgärder (MSB 2023-13986)*.

verksamhet. Under högsta beredskap är totalförsvaret all samhällsverksamhet som då skall bedrivas². Det kommer vid höjd beredskap behöva göras prioriteringar inom och mellan samhällsviktig verksamhet. Hur den prioriteringen kommer att behöva göras måste avgöras i stunden, d.v.s. vilken kontinuitet som kan hållas i varje givet läge.

Strålsäkerhetsmyndighetens förslag

- SSM anser att då identifierandet av totalförsvarsviktig verksamhet är en utgångspunkt för beredskapsmyndigheternas behovsanalys som ska genomföras behöver ramarna för identifiering av dessa bli tydligare. Begreppet totalförsvarsviktig verksamhet behöver utredas ytterligare innan det införs som begrepp i regelverket för den svenska beredskapen.

10.3.6 Fler myndigheter blir totalförsvarsmyndigheter

SSM tillstyrker att myndigheten blir totalförsvarsmyndighet enligt 1 § förordningen (1982:1005) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl. att delta i totalförsvarsplaneringen. Detta kommer att ge myndigheten ett tydligt mandat att begära in upplysningar från näringsidkare med stöd av lagen (1982:1004) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl. att delta i totalförsvarsplaneringen.

I detta ärende har vikarierande generaldirektören Michael Knochenhauer beslutat. Utredaren Mathias Häggblom har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också utredaren Henrik Moberg deltagit.

Beslutet har fattats digitalt och saknar därför underskrifter.

STRÅLSÄKERHETSMYNDIGHETEN

Michael Knochenhauer

Mathias Häggblom

² 1 § lag (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap